

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache

Judecători: Nadejda Toma, Constantin Alerguș, Timofti Vladimir și Petru Moraru,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Dragomir Aliona în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, în cauza penală privind-o pe

Cucuietu (Xxxxx) Maria Xxxx,
născută la xx.xx.xxxx, originară din
r-nul Xxxxx, sat. Xxxxx, domiciliată
mun. Xxxxx, or. Xxxx, str. Xxxx, xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.06.2015 – 18.04.2016;

Instanța de apel: 13.05.2016 – 28.06.2016;

Instanța de recurs: 15.08.2016 – 07.02.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 18 aprilie 2016, Cucuietu (Xxxx) Maria a fost achitată în partea învinuirii de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b) și c) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Cucuietu (Xxxx) Maria a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 238 alin.(2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a desfășura activitate în domeniul administrării întreprinderilor pe un termen de 5 ani. În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani, dacă în termenul de probațiune nu va comite o nouă infracțiune și prin comportament exemplar va confirma încrederea acordată, totodată, fiind obligată ca în termenul de probă stabilit să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă, privind încasarea din contul inculpatei în beneficiul lui Ceban V., prejudiciul material în sumă de 17765 lei, încasarea echivalentului sumei de 3830 achitați cu titlu de chirie de la 16.06.2008 până la 05.03.2010, încasarea dobânzii de întârziere din suma de 17765 lei pentru perioada 25.04.2008 până la 21.07.2015, în sumă de 21281 lei, precum și încasarea dobânzii de întârziere din suma chiriei de 3830 euro, în sumă de 3376 euro, a fost admisă în principiu urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunea civilă înaintată de Ceban V., privind încasarea din contul inculpatei, prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța astfel, în fapt, instanța de fond a stabilit, că de către organul de urmărire penală, Cucuietu (Xxxx) M. a fost pusă sub învinuire în baza art. 361 alin. (2) lit. b), c) Cod penal pentru faptul că, aproximativ în luna noiembrie 2007, având scopul confecționării, deținerii și folosirii documentului oficial fals care dă drepturi, și anume, dreptul de obținere ilegală a unui credit bancar, a confecționat și a instigat-o pe contabilă SC „CMI - Importator” SRL, Perfilova I., care a acceptat și a participat în calitate de complice l-a confecționarea documentului necesar pentru obținerea creditului și anume: certificatul de salarizare din 16.11.2007, eliberat de SC „CMI - Importator” SRL, pe numele lui Cucuietu (Xxxx) M., ceea ce este document oficial, care acordă drepturi, și care în fapt confirmă că deținătorul este angajat al SC „CMI - Importator” SRL, și beneficiar de salariu pentru lunile iulie-noiembrie 2007 în sumă de 46500 lei, ce nu corespunde realității, și în pofida acestui fapt s-a folosit de el, prezentându-l ulterior băncii.

Tot ea, aproximativ în luna noiembrie 2007, urmărind scopul deținerii și folosirii documentului oficial fals, care acordă drepturi, și anume, dreptul de obținere ilegală a unui credit bancar, în condiții nestabilite până la moment de organul de urmărire penală, a dobândit carnetul de muncă seria AB cu nr. Xxxxx, care este document de importanță deosebită, în care a introdus date false privind retribuirea muncii, și anume că este beneficiar de salariu pentru lunile iulie - noiembrie 2007 în sumă de 46500 lei, ceea ce nu corespunde realității, și în pofida acestui fapt s-a folosit de el, prezentându-l ulterior băncii.

Tot, inculpata, Cucuietu (Xxxx) M. a mai fost învinuită de faptul, că la 16.11.2007, deținând certificatul de salarizare fără număr din 16.11.2007 eliberat de SC „CMI-Importator” SRL și carnetul de muncă seria AB cu nr. Xxxxx prin care se atesta că ultima este angajată a întreprinderii în calitate de lucrător și deține un salariu pentru lunile iulie - noiembrie 2007 în sumă de 46500 lei, despre care cunoștea că sunt false, sub pretextul fals că are nevoie de un credit pentru reparația apartamentului, acționând cu scopul obținerii prin înșelăciune a unui credit bancar, le-a prezentat împreună cu alte acte solicitate de instituția bancară la filiala Chișinău-Buiucani a BC „Moldova Agroindbank” cu sediul pe str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău, și în baza

acestora a obținut conform contractului de credit nr. S07516 din 19.11.2007 un credit bancar în mărime de 119770 lei.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și inculpata.

3.1. Procurorul a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata, Cucuietu (Xxxx) M. să fie recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 238 alin.(2) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. În conformitate cu art. 90 Cod penal a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani. A o recunoaște vinovată pe Cucuietu (Xxxx) M. în baza art. 361 alin.(2) lit. b), c) din Codul penal, însă a înceta procesul penal pe acest capăt de acuzare în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

În motivarea apelului a invocat:

- instanța de judecată incorect a dispus achitarea inculpatei de sub învinuirea adusă în baza art. 361 alin.(2) b), c) din Codul penal din motiv că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii, deoarece probele administrate în cadrul urmăririi penale, cât și cele examinate în cadrul cercetării judecătorești nu au fost apreciate potrivit prevederilor legale, deși însuși inculpata a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate.

A menționat, că de către acuzare au fost prezentate probe ce dovedesc instigarea de către inculpată a cet. Perfilova S., care a fost audiată în cadrul ședinței de judecată și în privința căreia a fost prezentată hotărârea de încetare a urmăririi penale pe motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

În cadrul cercetării judecătorești fiind audiată partea vătămată, a susținut integral depozițiile date în cadrul urmăririi penale și a menționat, că a fost înșelată de către inculpată, care știa din start care era destinația banilor obținuți de la BC „Moldova - Agroindbank” cu sediul pe str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău, și care a întreprins în acest sens un șir de acțiuni active, printre care falsificarea mai multor acte (carnet de muncă, certificate de salariu) și instigând și alte persoane care erau în dependență materială de ultima și se subordonau funcțional în activitatea SC „CMI- Importator ” SRL (Perfilova S.).

3.2. Inculpata a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în partea condamnării sale în baza art. 238 alin.(2) Cod penal, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 238 alin.(2) Cod penal, cu respingerea acțiunii civile.

În motivarea apelului a invocat următoarele:

- în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 238 alin.(2) Cod penal.

A menționat, că la materialele cauzei penale, este anexat certificatul nr. 20015/304 din 17.03.2015, prin care se confirmă, că la data de 17.03.2015, Cucuietu (Xxxx) M. nu dispune de datorii față de filiala Chișinău - Buiucani a

B.C. „Moldova - Agroindbank” S.A. aferente contractului de credit nr. S07516 din 19.11.2007, inclusiv datorii de debitor (f.d.32).

Drept răspuns la interpelarea instituției financiare, la data de 15.07.2015 a fost primit răspuns, care confirma că Cucuietu (Xxxx) M. nu dispune de datorii față de instituția financiară, inclusiv datorii de debitor.

A indicat, că nu a fost audiat în cadrul cercetării judecătorești și nici nu este indicat în lista probelor care urmează a fi cercetate în cadrul examinării cauzei penale un reprezentant al instituției financiare. Astfel, nefiind stabilit, ce daune s-au cauzat instituției financiare.

- acțiunea civilă urma a fi respinsă ca ilegală și neîntemeiată.

În cadrul cercetării judecătorești, procurorul a înaintat, instanței de apel, demers (f.d.92, vol. III) prin intermediul căruia a retras apelul declarat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, a fost admisă cererea depusă de procuror privind retragerea cererii de apel, fiind încetată procedura examinării cererii de apel înaintate de procuror.

A fost admis parțial apelul declarat de Cucuietu (Xxxx) M., casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, în partea condamnării lui Cucuietu (Xxxx) M. în baza art. 238 alin.(2) Cod penal și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cucuietu (Xxxx) M. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 238 alin.(2) Cod penal la 4 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. În baza art. 90 Cod penal pedeapsa stabilită inculpatei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

Conform art. 90 alin.(6) Cod penal inculpata a fost obligată să nu-și schimbe domiciliul fără a înștiința organul de executare.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea deciziei adoptate, instanța de apel a indicat, că procurorul a înaintat demersul de retragere a apelului în limita de timp stabilită de legea procedurală - adică până la începerea cercetării judecătorești. Totodată, cererea de retragere a fost semnată de către însuși apelantul, procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Raileanu D.

Prin urmare, dat fiind faptul că cererea de retragere a apelului corespunde rigorilor legale, procedura de apel în partea examinării cererii de apel înaintate de procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Raileanu D., împotriva sentinței, a fost încetată în legătură cu retragerea apelului, fără ca instanța să se va expune asupra fondului apelului și lăsând fără apreciere argumentele invocate de către procuror.

Referitor la apelul declarat de Cucuietu (Xxxx) M., împotriva sentinței, instanța de apel a considerat necesar a-l admite parțial și a casa sentința, inclusiv din oficiu, din următoarele considerente.

În opinia instanței de apel, sentința nu cuprinde descrierea faptei criminale considerată ca fiind dovedită și comisă de inculpata, Cucuietu (Xxxx) M., prima instanță nu a dat apreciere probelor din dosar potrivit

prevederilor legale și nici nu a stabilit dacă în acțiunile inculpatei sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) Cod penal, inclusiv victima-instituția financiară, fapt care denotă încălcarea de către prima instanță a normelor procesual penale la adoptarea sentinței.

Cercetând probele din dosar, instanța de apel a conchis, că în acțiunile inculpatei Cucuietu (Xxxx) M., sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(2) Cod penal.

Totodată, referitor la învinuirea adusă inculpatei, Cucuietu (Xxxx) M. în baza art. 361 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, instanța de apel a stabilit, că prima instanță în mod corect a achitat-o, pe motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel a constatat, că Cucuietu (Xxxx) M. la 16.11.2007, deținând certificatul de salarizare fără număr, din 16.11.2007 eliberat de SC „CMI-Importator” SRL și carnetul de muncă seria AB cu nr. 0112810 prin care se atesta că ultima este angajată a întreprinderii în calitate de conducător și deține un salariu pentru lunile iulie - noiembrie 2007 în sumă de 46500 lei, despre care cunoștea că sunt false, sub pretextul fals că are nevoie de un credit pentru reparația apartamentului, acționând cu scopul obținerii prin înșelăciune a unui credit bancar, le-a prezentat împreună cu alte acte solicitate de instituția bancară la filiala Chișinău - Buiucani a BC „Moldova Agroindbank” cu sediul pe str. Ion Creangă, 78, mun. Chișinău, și în baza acestora a obținut conform contractului de credit nr. S07516 din 19.11.2007 un credit bancar în sumă de 119770 lei.

Deși inculpata, Cucuietu (Xxxx) M. nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 238 alin.(2) Cod penal, instanța de apel a conchis, că vinovăția acesteia este dovedită prin următoarele probe administrate, cercetate și verificate de către instanța de apel: declarațiile lui Crisiuc Vera, depuse în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și de apel (f.d. 28-31, 107, vol.3); declarațiile reprezentantului părții vătămate, BC” Moldova - Agroindbank”, Oprea Eduard, depuse în cadrul cercetării judecătorești în instanța de apel (f.d.106, vol.3); declarațiile martorului Baltag Pantelimon, depuse în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond (f.d.32-33, vol.3); declarațiile martorului Perfilova Sv., depuse în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond (f.d.34, vol.3); procesul-verbal de ridicare din 20.11.2013 (f.d.36, vol.2), prin care de la directorul filialei Chișinău-Buiucani a BC „Moldova - Agroindbank” a fost ridicat setul de acte dosarul de creditare) prin care Xxxx Maria a primit de la BC "Moldova - Agroindbank" creditul în sumă de 119770 lei, și anume: confirmare de primire a creditului pe numele cet. Xxxx M. din 26.11.2007 pe 1 file (f.d.37, vol.2); contract de credit nr. S07516 din 19.11.2007 pe 4 file (f.d.38-41, vol.2); contract de ipotecă nr.S07516-a din 19.11.2007 pe 4 file (f.d.42-45, vol.2); cerere pentru acordarea creditului completată de solicitantul Xxxx M. pe 1 filă (f.d.46, vol.2); copia buletinului de identitate a cet. Xxxx M. pe 1 filă (f.d.47, vol.2); extras din Registrul de Stat al întreprinderilor referitor la SC "CMI -

Importator" SRL pe 1 filă (f.d.48, vol.2); copia certificatului de înregistrare a SC "CMI- Importator" SRL pe 1 filă (f.d.49, vol.2); certificat de salariu eliberat cet. Xxxx M. pe 1 filă (f.d.50, vol.2); copia poliță de asigurare nr.Xxxx pe 1 filă (f.d.53, vol.2); copia buletin de identitate a cet. Crisiuc V. pe 1 filă (f.d.54, vol.2); copia certificat de divorț nr. Xxxx pe 1 filă (f.d.55, vol.2); copia contract de vânzare - cumpărare din 31.10.2007 a locuinței de către Crisiuc V. pe 4 file (f.d.56- 59, vol.2); copia facturii pentru energia electrică a cet. Crisiuc V. pe 1 filă (f.d.60, vol.2); copia facturii SA „Moldtelecom” a cet. Crisiuc V. pe 1 filă (f.d.61, vol.2); certificat de privatizare eliberat pe numele cet. Crisiuc V. pe 1 filă (f.d.62, vol.2); procesul-verbal de examinare din 24.03.2015 (f.d.63, vol.3), prin care a fost supus examinării dosarul de creditare prin care Xxxx M. a primit de la BC "Moldova - Agroindbank" creditul în sumă de 119770 lei, și anume: confirmare de primire a creditului pe numele cet. Xxxx M. din 26.11.2007 pe 1 filă; contract de credit nr. S07516 din 19.11.2007 pe 4 file; contract de ipotecă nr.S07516-a din 19.11.2007 pe 4 file; cerere pentru acordarea creditului completată de solicitantul Xxxx M. pe 1 filă; copia buletinului de identitate a cet. Xxxx M. pe 1 filă; extras din Registrul de Stat al întreprinderilor referitor la SC "CMI - Importator" SRL pe 1 filă; copia certificatului de înregistrare a SC "CMI - Importator" SRL pe 1 filă; certificat de salariu eliberat cet. Xxxx M. pe 1 filă; copia carnet de muncă a cet. Xxxx M. pe 2 file; copia poliță de asigurare nr.xxxx pe 1 filă; copia buletin de identitate a cet. Crisiuc V. pe 1 filă; copia certificat de divorț nr. xxxx pe 1 filă; copia contract de vânzare - cumpărare din 31.10.2007 a locuinței de către Crisiuc V. pe 4 file; copia facturii pentru energia electrică a cet. Crisiuc V. pe 1 filă; copia facturii SA „Moldtelecom” a cet. Crisiuc V. pe 1 filă; certificat de privatizare eliberat pe numele cet. Crisiuc V. pe 1 filă, fiind recunoscute în calitate de corpuri delictive prin ordonanța din 24.03.2015 și anexate la cauza penală (f.d.64, vol.3); informația parvenită din adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM cu nr. H-03/04-10956 din 30.12.2013, prin care în adresa Inspectoratului de poliție Buiucani, mun. Chișinău a fost expediată informația precum că potrivit Registrului de stat al evidenței individuale, declarațiile persoanelor asigurate forma Rev-5 nu au fost depuse de către SRL „CMI - Importator”, cod fiscal xxxxxx pentru nici o persoană în perioada 2007-2008 (f.d.151- vol.1); informația parvenită din adresa SRL „TehnoDesign & K” cu nr. 4 din 22.01.2014, prin care în adresa Inspectoratului de poliție Buiucani, mun. Chișinău a fost expediată informația precum că SRL „CMI - Importator”, cod fiscal xxxxx nu a primit carnetul de muncă de tip nou seria AB xxxx.(f.d.153, vol. 1); certificat nr. 20015/304 din 17.03.2015, prin care se confirmă că la data de 17.03.2015 Xxxx Maria nu dispunea de datorii față de filiala Chișinău-Buiucani a BC „Moldova - Agroindbank” SA, aferente contractului de credit nr. 17516 din 19.11.2007, inclusiv datorii de debitor.(f.d.32, vol.2).

Instanța de apel a stabilit, că victimă a infracțiunii în criminate inculpatei, este BC "Moldova - Agroindbank" - instituția financiară de la care inculpata a contractat creditul.

A fost apreciat ca fiind irelevant argumentul apărării potrivit căruia creditul a fost achitat.

La aplicarea pedepsei inculpatei, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, precum și de gravitatea infracțiunii săvârșite care se califică ca fiind gravă, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, inculpata nu are antecedente penale, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, în privința inculpatei nefiind stabilite careva circumstanțe atenuate sau agravante, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, de faptul, că inculpata nu și-a recunoscut vina integral și nu a restituit prejudiciul cauzat lui Crisiuc V., totodată ținând cont de faptul, că fapta comisă de către inculpată, a avut loc la data de 16 noiembrie 2007, însă dat fiind faptul că art. 238 Cod penal în vigoare la data comiterii infracțiunii prevedea o sancțiune cu amendă în mărime de la 1500 la 3000 u.c. sau cu închisoare de la 6 la 12 ani, instanța de apel a ajuns la concluzia de a aplica pedeapsa în vigoare la data de 09.07.2010, (modificată prin Legea nr. 108 din 04.06.2010) ca fiind mai favorabilă inculpatei, dat fiind faptul că nu prevede aplicarea pedepsei suplimentare, stabilindu-i inculpatei o pedeapsă de 4 ani închisoare, iar prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal pedeapsa stabilită inculpatei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

Circumstanțe excepționale potrivit prevederilor art. 79 Cod penal, în privința inculpatei, instanța de apel nu a stabilit, și nici circumstanțe privind liberarea inculpatei de răspunderea penală în baza art. 55 Cod penal, instanța nu a stabilit.

Referitor la argumentele inculpatei cu privire la acțiunea civilă, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, din următoarele considerente.

Reprezentantul lui Crisiuc (Ceban) V., avocatul Cimpoi R. a înaintat acțiune civilă prin intermediul căreia a solicitat încasarea din contul lui Cucuietu (Xxxx) M. în beneficiul lui Crisiuc (Ceban) V., prejudiciul material în sumă de 17765 lei, prejudiciul material în sumă de 3830 euro care constituie echivalentul sumei totale achitate de către subsemnata cu titlu de chirie către locatorul, Boico O., începând cu 16.06.2008 și până la 05.03.2010, încasarea dobânzii de întârziere în suma de 17765 lei pentru perioada cuprinsă între 25.04.2008 și până la 21.07.2015, în sumă de 21281 lei, încasarea de la inculpata, Cucuietu (Xxxx) M. în beneficiul lui Crisiuc (Ceban) V., prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, drept echivalent al suferințelor morale cauzate prin infracțiune, și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în cadrul procesului penal (inclusiv onorariu de avocat și cheltuielile de transport), care urmează a fi încasate de la pârâtă.

La data de 15.10.2015, Crisiuc (Ceban) V. a depus cerere de concretizare a pretențiilor (f.d.167-173, vol.2), prin care a solicitat încasarea de la inculpată, în beneficiul sau, a dobânzii de întârziere din suma chiriei de 3830 euro (pentru perioada cuprinsă între 05.03.2010 și până la 15.10.2015), în sumă de 3376 euro.

În opinia instanței de apel, prima instanță în mod corect a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material, deoarece nu au fost prezentate careva dovezi care ar justifica cuantumul prejudiciului material solicitat a fi încasat, deoarece pentru stabilirea sumei despăgubirilor este necesar de a amâna judecarea cauzei pentru a se administra probe suplimentare, care ar duce la o tergiversare a examinării cauzei penale. Totodată, instanța de apel a conchis că prima instanță just a concluzionat de a respinge acțiunea civilă înaintată de către Crisiuc V. în partea solicitării prejudiciului moral, dat fiind faptul că aceasta nu a prezentat careva probe în acest sens.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 01.08.2016, în termen, a declarat recurs ordinar avocatul Dragomir A. în numele inculpatei, prin care fără a invoca expres temei de drept din cele stipulate de alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel și pronunțarea unei hotărâri prin care inculpata să fie achitată.

În motivarea cerințelor recurentul a invocat:

- instanța de apel nu a dat apreciere faptului, că în acțiunile inculpatei nu sunt întrunite elementele infracțiunii incriminate în baza art. 238 alin.(2) Cod penal, deoarece în urma obținerii creditului, instituției financiare nu i-a fost cauzată daună în mărime mai mare sau egală cu 500 u.c.

Menționează, că la materialele cauzei penale este anexat certificatul nr. 20015/304 din 17.03.2015, prin care se confirmă, că la data de 17.03.2015, inculpata nu dispunea de datorii aferente contractului de credit S07516 din 19.11.2007, față de filiala Chișinău – Buiucani al BC „Moldova – Agroindbank” SA, inclusiv datorii de debitor.

Potrivit informației din 15.07.2015, este confirmat, că inculpata nu dispunea de datorii față de instituția financiară menționată.

Fiind audiat în cadrul instanței de apel, reprezentantul BC „Moldova – Agroindbank” SA, a menționat, că nu au careva pretenții față de inculpată și că aceasta nu are careva datorii față de bancă.

Menționează, că anterior inculpata nu a fost atrasă la răspunderea penală, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, oficial inculpata nu este angajată în câmpul muncii.

7. Procurorul și victima Ceban Vera au depus referințe privind opinia lor asupra recursului declarat, prin care:

Procurorul, pledează pentru faptul că decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

Victima menționează, că în acțiunile inculpatei sunt întrunite elementele infracțiunilor incriminate

8. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit consideră, că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl

admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, instanța de recurs ordinar verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul lărgit constată, că potrivit conținutului recursului declarat, recurentul solicită achitarea inculpatei din motiv, că acțiunile acesteia nu întrunesc elementele infracțiunii, totodată recurentul consideră că instanța de apel nu a dat apreciere probelor din dosar potrivit prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, deoarece nu s-a expus asupra faptului că potrivit informației bancare din 15.07.2015 a fost confirmat faptul că inculpata nu are datorii față de bancă, erori de drept prevăzută la pct. 6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căreia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dacă: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția; nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Colegiul lărgit reține, că potrivit art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală și practicii judiciare constante, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Colegiul lărgit atrage atenția asupra unei circumstanțe relevante, pe care instanța de apel n-a elucidat-o cu certitudine în cadrul examinării cauzei și anume:

Potrivit ordonanței Procuraturii Buiucani mun. Chișinău din 28.03.2014 (f.d.208-210, vol. I), Xxxx M. a fost scoasă de sub urmărirea penală din motivul

lipsei elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 și 238 Cod penal, în acțiunile acesteia, cu clasarea cauzei penale pornită la 14.06.2013 de către Procuratura Buiucani mun. Chișinău, în temeiul art. 361 Cod penal.

Prin ordonanța Procuraturii Buiucani mun. Chișinău din 08.10.2014 (f.d. 3-4, vol. II), a fost anulată ordonanța Procuraturii Buiucani mun. Chișinău din 28.03.2014 prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Xxx M. din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 și 238 Cod penal, iar urmărirea penală în prezenta cauză penală a fost reluată în temeiul prevederilor art. 287 alin.(1) și 287 alin. (4) Cod de procedură penală, motivându-se prin faptul că urmărirea penală a fost efectuată incomplet.

Potrivit hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2015, în vigoare din 14.05.2015 s-a declarat neconstituțional alineatul (1) al articolului 287 din Codul de procedură penală nr.122-XV din 14.03.2003, care prevedea: reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță, dacă, ulterior se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

Potrivit pct. 25 din Decizia Curții Constituționale DCC nr. 82 din 18 noiembrie 2016 Curtea a reținut, că în cazul în care ordonanțele de reluare a urmăririi penale nu sunt întemeiate pe circumstanțele art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală ***acestea sunt lovite de nulitate absolută și nu produc consecințe juridice.***

Mai mult decât atât, în pct. 28 al Deciziei indicate supra este menționat, că soluția Curții Constituționale, pronunțată prin Hotărârea nr.12 din 14.05.2015, nu împiedică, ci, dimpotrivă, dă posibilitate de a fi valorificată prin solicitarea revizuirii hotărârii judiciare, în cazul în care consecințele grave ale încălcării continuă să se producă.

Astfel, Colegiul lărgit statuează, că în speță, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra legalității ordonanței Procuraturii Buiucani mun. Chișinău din 08.10.2014 (f. d. 3-4, vol. II), prin care a fost anulată ordonanța Procuraturii Buiucani mun. Chișinău din 28.03.2014 privind scoaterea de sub urmărire penală a lui Xxx M. din motivul lipsei în acțiunile acesteia a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 361 și 238 Cod penal și reluarea urmăririi penale în prezenta cauză penală în baza prevederilor art. 287 alin.(1) Cod de procedură penală, or, potrivit prevederilor art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Colegiul lărgit atenționează că, în cazul în care se constată existența unei hotărâri neanulate privind scoaterea de sub urmărire penală a inculpatei,

aceasta constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale omului manifestate prin încălcarea principiului *non bis in idem*, care stabilește inadmisibilitatea pedepsirii repetate pentru una și aceeași faptă.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează, că o abordare contrară într-o astfel de situație juridică, afectează grav principiul general privind procesul penal prevăzut la articolul 22 Cod de procedură penală, ce reglementează dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori.

Acest principiu de drept procesual-penal, pe lângă faptul că are o conotație constituțională (articolele 4, 21 și 25 din Constituție), are ca model normele pertinente statuate în Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28 iulie 1990 cu privire la aderarea R.S.S. Moldova la Declarația Universală a Drepturilor Omului și ratificarea pactelor internaționale ale drepturilor omului, care prevede în art.14 paragraful (7) că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit pentru comiterea unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

La fel acest principiu de bază al justiției penale, derivă și din normele statuate în art. 4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.1298 din 24 iulie 1997 privind ratificarea Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a unor protocoale adiționale la aceasta, care stabilește că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Acest principiu este consacrat în aceiași termeni și în articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care prevede că nimeni nu poate fi judecat sau condamnat pentru o infracțiune pentru care a fost deja achitat sau condamnat în cadrul Uniunii, prin hotărâre judecătorească definitivă, în conformitate cu legea.

Instituirea principiului *non bis in idem*, prevăzut în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, a constituit o obligație a statului, de aceea legiuitorul a înglobat acest principiu fundamental în legislația pertinentă a Republicii Moldova.

În acest context, prin adoptarea Legii nr.985 din 18 aprilie 2002 privind Codul penal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, art.447), în legislația penală națională a fost introdus acest principiu la articolul 7 alin.(2) din Codul penal care statuează, că nimeni nu poate fi supus de două ori urmăririi penale și pedepsei penale pentru una și aceeași faptă.

În același timp, prin adoptarea Legii nr.122 din 14 martie 2002 privind Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110, art.447), în legislația procesual-penală

a fost introdus principiul respectiv, la articolul 22 din Codul de procedură penală, care prevede că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Reieșind din cele expuse supra, din studiul comparativ al principiului statuat la art. 22 din Codul de procedură penală și la art. 7, alin.(2) din Codul penal, prin prisma normelor din art. 4 paragraful (7) din Pactul internațional al Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile civile și politice, din art. 4 din Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și din art. 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, raportat la cauza penală examinată, **Colegiul lărgit consideră, că soluția instanței de apel nu conține răspuns privind prezența în speță a unei hotărâri definitive neanulate privind scoaterea de sub urmărire penală a inculpatei, astfel nefiind respectată jurisprudența națională și a CtEDO**, ce statuează că în cazul încălcării normelor procedurale ce afectează dreptul persoanei la un proces echitabil, statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de parchet și instanța de judecată și acele erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză. În concluzia celor expuse.

Reieșind din faptul, că eroarea procesuală admisă de către instanța de apel, cade sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de apel, examinând cauza, n-a respectat întocmai prevederile art. 414 și 417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece eroarea enunțată nu poate fi corectată la această etapă, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca fondul cauzei, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale enunțate mai sus.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În temeiul art. 434, art. 435 alin. (1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către avocatul Dragomir Aliona în numele inculpatei, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2016, în cauza penală privind-o pe Cucuietu (Xxxx)

Maria Xxx, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la **07 martie 2017**.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Petru Moraru